

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Szlakiem gotyckich kościołów w Krakowie

czas trwania: 2 godziny, typ: piesza, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Proponuję przejście szlakiem gotyckich kościołów Krakowa. Myślę oczywiście o dawnym Krakowie i nie biorę pod uwagę Kazimierza, niegdyś oddzielnego miasta.

Na pierwszym miejscu stawiam Katedrę Wawelską, kościół biskupów Krakowskich, będącą też miejscem koronacji i pochówków królewskich oraz wielu ważnych państwowych uroczystości. Kościół gotycki pobudowany został na ruinach romańskiej katedry. Pozostałością z czasów romanskich jest krypta św. Leonarda i dolna część Wieży Srebrnych Dzwonów. Katedra powstała za panowania Władysława Łokietka i jego syna Kazimierza Wielkiego i była konsekrowana w 1364 r. Kościół składa się z nawy głównej, dwóch naw bocznych (jest bazyliką), z prezbiterium i obejścia. Oczywiście obudowany jest wieloma kaplicami w różnych stylach. Pozostały dwie kaplice gotyckie: św. Krzyża i Trójcy Świętej. Kiedy zejdziemy ze wzgórza wawelskiego możemy zobaczyć mały kościół św. Idziego, ufundowany przez Hermana w podziękowaniu za syna (Bolesława Krzywoustego).

Potem wędrujemy w kierunku Rynku. Kiedyś na placu św. Marii Magdaleny stał gotycki kościół pod tymże wezwaniem. Po drodze mijamy dwa kościoły: Św. Trójcy zwany inaczej kościołem Dominikanów i św. Franciszka, obydwie odbudowane po ostatnim pożarze Krakowa w 1850 r. W kościele dominikanów pochowany jest Leszek Czarny, a u Franciszkanów Bolesław Wstydlivy, a także dwóch synów Władysława Łokietka (miejsce grobów nieznanne). Między nimi stał kiedyś gotycki kościół Wszystkich Świętych.

Potem oczywiście najważniejsza świątynia Krakowa, czyli kościół Mariacki z przepięknym gotyckim ołtarzem Wita Stwosza, a obok dawna kaplica cmentarna obecny kościół jezuitów św. Barbary. Idąc w kierunku dworca na placu św. Ducha zobaczymy najstarszy kościół gotycki z roku 1300 pod wezwaniem św. Krzyża. Obok stał kiedyś kościół św. Ducha także gotycki. Wędrując Plantami dochodzimy do ulicy Sławkowskiej, a tam stoi do dziś piękny gotycki kościół św. Marka. Warto tezzdo niego zaglądnąć.

Wiele kościołów gotyckich zostało wyburzonych w XIX w. przez Austriaków, a wyposażenie obecnych jest na ogół barokowe, jako że styl gotycki naszym przodkom żyjącym w XVIII w. nie bardzo odpowiadał.

Program wycieczki

Kraków

Katedra na Wawelu

Gotycka katedra św. Wacława i św. Stanisława Biskupa została wzniesiona na relikwach dwóch starszych katedr romańskich: pierwszej - z 1. poł. XI w. i drugiej, z ok. 1070-1142 (wykorzystano niektóre elementy tej drugiej katedry, np. kryptę św. Leonarda sprzed 1118 r.). Budowę prowadzono etapami od XIV do XVIII w.: prezbiterium z obejściem (1320-1346), korpus (do 1364), kaplice (XIV-XVIII w.), nadbudowa wież (1514-1530), nadbudowa obejścia (2 poł. XVII - 1 poł. XVIII w.). Katedrę restaurowano w latach 1895-1910.

Jest to trójnawowa bazylika z transeptem i prezbiterium zamkniętym prosto, otoczonym ambitem (obejściem), z dwiema wieżami od frontu: Zegarową (z barokowym hełmem 1715-1716) i Zyguntowską (dzwonnica). Wyposażenie katedry jest niezwykle bogate: pośrodku znajduje się konfesja św. Stanisława (1626-1633), gotyckie nagrobki królów (m. in. Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Władysława Jagiełły), a wokół 18 kaplic grobowych królów i biskupów (m. in. Świętokrzyska - gotycka, Potockich - renesansowa, Zyguntowska - renesansowa, Mariacka, inaczej Batorego - gotycka, przekształcana w XVI i XVII w., Wazów - barokowa i in.) W kryptach pod katedrą znajdują się groby królewskie oraz grobowiec i pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego.

50°03'17"N 19°56'08"E | na mapie:A

Kraków

Kościół św. Idziego

Według tradycji, kościół św. Idziego ufundowany został w XI w. Obecna świątynia pochodzi z pocz. XIV w. Od 1595 r. należy do dominikanów, wówczas została przebudowana. We wnętrzu, na łuku tęczowym, znajduje się krucyfiks z 1520 r. W prezbiterium zaś można zobaczyć późnorenansowy ołtarz i stalle z różnobarwnych marmurów, skomponowane z nagrobka św. Jacka,

usuniętego z kaplicy w dominikańskim kościele św. Trójcy.

50°03'19"N 19°56'17"E | na mapie:B

Kraków

Kościół Świętej Trójcy

Kościół Świętej Trójcy (dominikanów) pochodzący z początku XIII w. uległ zniszczeniu w czasie najazdu tatarskiego. Odbudowany w 2 poł. XIII w., w poł. XV w. został przekształcony w stylu gotyckim. W XVII w. dobudowano kaplice, a po pożarze (1850) został odbudowany w stylu neogotyckim. W neogotyckiej kruchcie znajduje się portal z 1400 roku z dekoracją roślinną.

W prezbiterium znajduje się ołtarz wykonany w XIX w. zaprojektowany przez ówczesnego przeora ojca Mariana Pawoniego. Obok ołtarza płyta nagrobna księcia Leszka Czarnego i z XV w. Filipa Kallimacha, która zaprojektowana była przez Wita Stwosza. Po przeciwnej stronie ołtarza grób fundatora Dominikanów - Iwo Odrowąża - wielkiego biskupa krakowskiego, fundatora wielu kościołów i klasztorów w Krakowie i okolicach.

W kościele umieszczone są ciekawe kaplice rodowe. Z prawej strony od tyłu - kaplica Lubomirskich (św. Róży Limańskiej), gdzie pochowani są wybitni przedstawiciele tego rodu. Ciekawą jest kaplica św. Józefa, w niej bowiem znajduje się nagrobek renesansowy Prospera Provano, który z polecenia króla Zygmunta Augusta zorganizował

pierwszą linię pocztową, łączącą Kraków z Wenecją. Bliżej prezbiterium jest kaplica rodu Myszkowskich (św. Dominika) zbudowana na wzór kaplicy zygmuntońskiej. Warto spojrzeć w górę by zobaczyć galerię pomników rodu Myszkowskich. Obok znajduje się wejście do kaplicy Matki Bożej Różańcowej, zbudowanej dla upamiętnienia zwycięstwa pod Wiedniem. Kaplica ta właściwie stanowi osobny kościółek. W jej ołtarzu głównym znajduje się obraz - kopia Matki Bożej Różańcowej z XVI w. W krypcie pod kaplicą spoczywa matka króla Jana III Sobieskiego i jego brat Marek. Prochy te przywieziono z Żółkwi po II Wojnie Światowej.

Po drugiej stronie wśród ciekawych kaplic warto zatrzymać się przy pierwszej od ołtarza kaplicy pw. Jezusa Ukrzyżowanego, gdzie znajduje się nagrobek generała Jana Skrzyneckiego. W tej samej kaplicy relikwiarz Wita, apostoła Litwy z XIII w. Nad kaplicą znajduje się kolejna, do której możemy wejść po schodach, kaplica św. Jacka wykonana obecnie przez Baltazara Fontanę, z pięknymi stiukami i relikwiarzem- trumną świętego z postacią św. Jacka w Glorii. Św. Jacek był pierwszym dominikaninem, który przybył do Krakowa na polecenie swego wuja Iwo Odrowąża i tu założył zgromadzenie. Zmarł w roku lokacji miasta Krakowa.

Pod zwiedzeniu kościoła warto podejść na krążanki, gdzie znajduje się kilka nagrobków renesansowych, ciekawe obrazy, kapitularz oraz stara romańska ściana. Za nią znajduje się refektarz. Jeśli się uda można wejść do sieni gotyckiej oraz do dawnego dormitorium. Klasztor wybudowany jest wokół dwóch wirydarzy. Bardzo ciekawa jest także biblioteka.

50°03'33"N 19°56'22"E | [na mapie:C](#)

Kraków Kościół św. Franciszka z Asyżu

Kościół św. Franciszka z Asyżu (Franciszkanów) jest jednym z najstarszych zabytków Krakowa. Pierwotny został wzniesiony w latach 1237-1269. W 1 poł. XV w. był gruntownie przebudowany. W 1850 r., w czasie pożaru Krakowa, został całkowicie zniszczony. Zabytek odbudowano w 1912 r. W fasadzie, nad wejściem, znajduje się słynny witraż autorstwa Stanisława Wyspiańskiego: Bóg Ojciec - stworzenie świata. W kościele można podziwiać także inne witraże Wyspiańskiego, m.in. wizerunki błogosławionej Salomei i św. Franciszka.

50°03'33"N 19°56'11"E | [na mapie:D](#)

Kraków

Kościół Mariacki

Kościół Mariacki w Krakowie od 800 lat jest główną świątynią mieszczańską. To w 1222 r. ówczesny biskup krakowski Iwo Odrowąż nadając dotychczasową parafialną świątynię dominikanom, przeniósł główną parafię Krakowa właśnie do kościoła Mariackiego. Wtedy krakowski rynek jeszcze nie istniał, a w jego miejscu znajdowała się osada podmiejska (Kraków rozbudowywał się od Wawelu w kierunku północnym), która została zniszczona podczas najazdu tatarskiego w 1241 r.

Budowa kościoła mariackiego, czyli głównej świątyni Krakowa rozpoczęła się pod koniec XIII wieku. Właściwie można ją nazwać odbudową, bo nowy halowy kościół postawiono na ruinach poprzedniej świątyni. Na początku XIV w. jeden z bogatych mieszczan krakowskich - Mikołaj Wierzynek do tej budowli dobudował o wiele wyższe prezbiterium. Dopiero po kolejnych 50 latach podwyższono nawę główną tworząc kościół bazylikowy. Wokół naw bocznych powstały kaplice, a w XV w. podwyższono wieżę kościoła i nakryto je hełmami.

W 1443 r. Kraków nawiedziło trzęsienie ziemi. Zniszczone zostało wtedy wyposażenie kościoła na skutek zawalenia się sklepienia. Mieszczanie krakowscy chcąc odnowić świątynię i jednocześnie nadać jej nowy blask, wynajęli artystę ze Szwabi (Wita Stwosza) do wykonania ołtarza głównego. Jest to pentaptyk, którego główna scena przedstawia śmierć Matki Boskiej, Jej Wniebowzięcie i Koronację. W prezbiterium w XVI w. dobudowano

przepiękne stalle ze scenami z życia Matki Boskiej. Za ołtarzem głównym zaś, znajdują się witraże z XIV i XV w. przedstawiające sceny ze Starego i Nowego Testamentu.

Ponieważ jest to świątynia mieszczan krakowskich, znajdujemy w niej wiele grobów dobrodziejów tegoż kościoła. Przepiękne są renesansowe nagrobki rodziny Montelupich czy Cellarych, znajdujące się w tylnej części prezbiterium, a w jednej z kaplic - Seweryna Bonera i jego żony Zofii z Betmanów. W nawie głównej mamy ołtarze barokowe z czasu przebudowy wnętrza przez Jacka Łopackiego, tutejszego proboszcza, żyjącego w XVIII w. Planował on również usunięcie ołtarza Wita Stwosza, gdyż bardzo nie lubił „brzydoty gotyckiej”. Na szczęście, ten plan się nie powiódł. Łopacki miał jednak także wielkie zasługi w wyposażaniu tego kościoła. Do wykonania barokowych ołtarzy z marmuru dębnickiego wynajął znakomitego architekta Franciszka Placidiego, a obrazy do nich namalował Jan Pittoni. Na szczególną uwagę zasługuje ołtarz z obrazem Zwiastowania.

W nawie północnej znajduje się ołtarz z jeszcze jedną rzeźbą Wita Stwosza. Jest to scena ukrzyżowania wykonana w kamieniu. Bardzo przejmująca rzeźba Chrystusa, przedstawia Go w momencie śmierci. Obok znajduje się prześliczne cyborium wykonane w XVI w. przez Jana Padovano. Dookoła naw bocznych znajdują się ciekawe kaplice, kilka z nich jest umieszczonych na pięterku. W jednej możemy dostrzec tryptyk wykonany przez Stanisława Stwosza - syna Wita, a przedstawiający sceny związane ze św. Stanisławem.

Kościół przeszedł generalny remont pod koniec XIX w. Wtedy to, świątynia została wymalowana według projektu Jana Matejki, a polichromie wykonywali jego uczniowie: Stanisław Wyspiański i Józef Mehoffer. Oni także są autorami witrażu nad wejściem głównym do świątyni. Polichromia w prezbiterium przedstawia anioły odmawiające Litanię do Matki Bożej, a w nawach zaprezentowano pieczęcie cechów rzemieślniczych i Akademii Krakowskiej. W kościele tym przez kilka lat pracował Karol Wojtyła. W jednej z kaplic bocznych możemy zobaczyć konfesjonał, w którym często zasiadał aby słuchać spowiedzi. Kościół odwiedza wielu turystów, którzy chcą zobaczyć jeden z najpiękniejszych ołtarzy gotyckich. Jego uroczyste otwarcie odbywa się w dni powszednie, punktualnie na dziesięć minut przed południem.

50°03'42"N 19°56'22"E | na mapie: E

Kraków

Kościół św. Barbary

Kościół św. Barbary został wzniesiony w latach 1394-1402 jako kaplica cmentarna, pod koniec XVII w. poddano go gruntownej przebudowie. Wystrój wnętrza jest barokowy (2 poł. XVIII w.).

50°03'40"N 19°56'23"E | na mapie:F

Kraków

Kościół Świętego Krzyża

Gotycka budowla wznoszona od 1300 roku, pierwotnie jako kościół drewniany a potem murowany. Wewnątrz, w nawie głównej całe sklepienie palmowe świątyni wsparte jest przez jedną tylko kolumnę (symbolizującą biblijne drzewo życia). W prezbiterium zaś znajduje się ciekawe sklepienie sieciowe. Zachowała się częściowo polichromia renesansowa, częściowo jednak przemalowana przez Antoniego Tucho według rysunków Stanisława Wyspiańskiego.

Na ścianie nawy głównej możemy oglądać postacie Ojców Kościoła i Iwo Odrowąża biskupa z początku XIII w., fundatora szpitala Duchaków, którzy obsługiwali przez wieki kościół. Na jednej ze ścian widzimy ciekawe malowidło - Zwierciadło Grzesznika. Przy ścianie wejściowej mamy malowidła pasyjne z XV w. W kościele możemy zobaczyć najstarszy konfesjonał w Krakowie. Na ścianach znajdują się liczne epitafia, między innymi epitafium Heleny Modrzejewskiej.

50°03'48"N 19°56'36"E | na mapie:G

Kraków

Kościół św. Marka Ewangelisty

Ufundowany w poł. XIII w. przez Bolesława Wstydlwego (z pierwotnej budowli zachowało się prostokątne prezbiterium). Nawę i wieże dobudowano w XV w. W nawie drewniana XVI-wieczna rzeźba Golgota (jej kopia znajduje się w niszy na zewnątrz prezbiterium). Rokokowa ambona w kształcie serca z krzyżem - godła księży marków.

50°03'52"N 19°56'16"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): fot. tellmemore, rudzik0312, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, fot. K. Chojnacki, , chrispu, chrispu

Trasa dodana przez: joanna33

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
niedziela 25 sierpnia 2024 00:25:07